

Raport Științific

Obiective și activități realizate. Toate activitățile obiectivelor propuse au fost realizate și sunt prezentate succint în acest raport.

Obiectiv 1. Modificarea morfologică a copoliimidelor în micro- și nano-particule poroase pentru obținerea de materiale utilizate în aplicații de înaltă performanță

Activități:

1.1 Copoliimide micro- și nano-structurate prin copolimerizare reticulantă în suspensie și selectarea corectă a agentului porogen

1.2. Caracterizarea copoliimidelor micro- și nano-structurate: stabilitatea termică (ATG, DSC), aria suprafeței specifică, investigarea morfologiei (SEM, AFM, EDAX) și dimensiunile nanoparticulelor

1.1 Copoliimide micro- și nano-structurate prin copolimerizare reticulantă în suspensie și selectarea corectă a agentului porogen

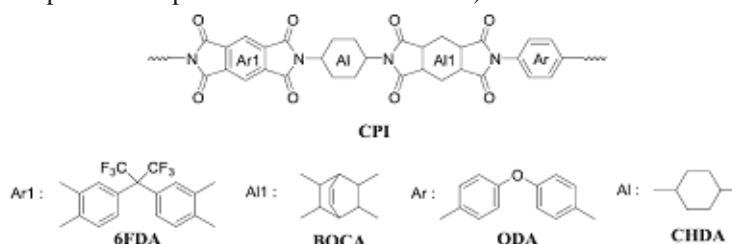
Utilizarea unei copoliimide (CPI) în scopul obținerii perelor poroase reticulate nu este menționată în literatură științifică. Abordarea propusă în acest studiu constă în obținerea microsferelor reticulate plecând de la un lant polimeric, având potential reactiv datorită legăturii C=C din lantul principal.

Sinteza și caracterizarea structurală a copolimerilor

Tabelul 1. Materiale utilizate în sinteza copolimerilor

Denumirea chimică	Firma	Acronim	Metoda de purificare
N-metil-2-pirolidona	Aldrich	NMP	uscare pe CaH ₂ și distilare în vacuum la 10mmHg
dianhidrida acidului cicloc[2,2,2] oct-7-ene-2,3,5,6-tetracarboxilic	Aldrich	BOCA	recristalizare din anh. Acetică; uscare în vacuum la 160 °C; p.t. = 248 °C
dianhidrida (hexafluoroisopropiliden)diștalică	Aldrich	6FDA	recristalizare din anh. Acetică; uscare în vacuum la 160 °C; p.t. = 244 °C
4,4'-oxidianilina	Aldrich	ODA	recristalizare din etanol; p.t. = 189 °C
trans-1,4-ciclohexan-diamina	Aldrich	CHDA	recristalizare din n-hexan; p.t. = 70 °C
1,4 Dioxan	Aldrich	Dx	Utilizat ca atare
Alcool benzilic	Aldrich	BzOH	Utilizat ca atare

Copolimida statistică lineară CPI a fost sintetizată prin reacția de copolicondensare dintre un amestec de dianhidride (BOCA și 6FDA) cu două diamine (ODA și CHDA) în NMP, sub atmosferă inertă. Procesul a decurs în două etape: obținerea acidului poli(amicid), PAA, ca polimer precursor (cantități echimolare dianhidridă/diamina reacționate 24 ore la temperatura camerei) și obținerea poliimidei, prin imidizarea termică a PAA (6 ore la 190 °C în scopul eliminării sub curent de azot a vaporilor de apă rezultând pentru a obține ciclul imidic).

Schema 1. Structura copoliimidei CPI și a monomerilor utilizati

CPI: Mn= 70000 g/mol.; Ti > 400 °C; solubil: NMP, DMAc, DMF, DMSO la temperatură camerei/Dx la încalzire. Solubilitatea= rezultatul sinergismului induș de natura statistică a structurii lantului polimer și natura chimică a secentelor monomere (grupari aliciclice coplanare și necoplanare, legături flexibile, etc.) care, prin efect cumulativ, reduc simetria, rigiditatea, interacțiunile intercatenare și impachetarea, favorizând solubilitatea.

(Co) polimerii reticulati sub forma "perle" au fost obținuti prin copolimerizarea în suspensie a copoliimidei CPI cu un reticulant, respectiv N,N'-4,4'-difenilmetanbismaleimida (BMI), utilizand: * diferite rapoarte CPI/BMI (50/50, 60/40, 65/35, 70/30 și 75/25), *aceleasi conditi de stabilizare si *doua perechi de porogeni: NMP/BzOH, si Dx/BzOH.

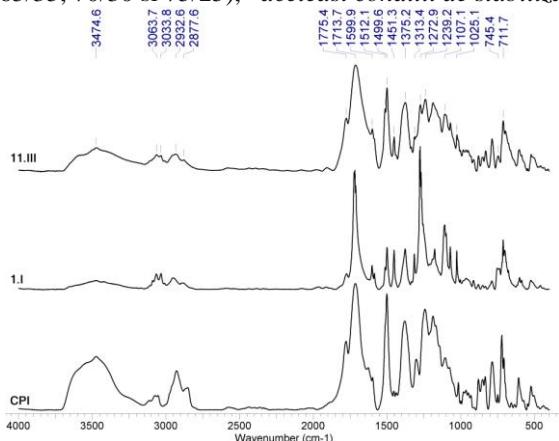

Fig.1. Spectrele FTIR pentru CPI și probele 1.I, 1.III

Se remarcă caracteristici ale structurii imidice: picurile de la aproximativ 1775 și respectiv 1713 cm⁻¹ (vibrări de întindere simetrice și asimetrice ale legăturii C=O în inelul imidic), 1378 și 723 cm⁻¹ (întinderea C-N-C și deformarea inelului imidic). Structura aromatică este confirmată prin picurile de la 1512 cm⁻¹ (=CH) și respectiv 3063-3033 cm⁻¹ (C-H) asociate inelului benzenic. Absorbțiile de la 2932 și 2877 cm⁻¹ sugerează prezența legăturii CH₂ în unitatea alifatică (vibrări la întindere asimetrică și simetrică CH₂). Picul de la 711 cm⁻¹ este atribuit legăturii C=C din biciclu apartinand dianhidridei BOCA, în timp ce banda de absorbție de la 1239 cm⁻¹ și 13375 cm⁻¹ este asociată legăturii eterice și grupurilor hexafluoroisopropiliden (6F) din lantul polimeric.

Factori care afecteaza polimerizarea in suspensie

Efectul vitezei de agitare. Este cunoscut faptul ca dimensiunea particulelor finale si distributia lor dupa dimensiuni sunt influentate in mod decisiv de distributia particulei initiale a monomerului dispersat in apa, respective de procesele controlate de rupere/coalescenta in etapele initiale ale polimerizarii. In prezentul experiment, pe durata intregului process, s-a utilizat o agitare mecanica in scopul mentinerii unei mai bune dispersari a picaturilor de monomeri. Rezultatele obtinute au aratat ca particule de dimensiuni mari se formeaza la o viteza de agitare intre 200-300 rpm si respectiv 900 rpm in timp ce particule de dimensiuni mici se obtin la o agitare moderata de 400 rpm. Se pare ca la viteze mici de agitare exista o divizare mica a picaturilor de monomer, in timp ce la viteze ridicate de agitare exista o probabilitate foarte mare ca multe coliziuni sa se termine in coalescenta, deoarece, picaturile mici de monomeri initiali pot aglomera datorita procesului inadecvat de stabilizare. Rezultatele obtinute sunt in concordanță cu datele din literatura, care raporteaza o dependenta in forma de "U" a dimensiunii medii a unei picaturi in timpul vitezei de agitare, tipic pentru natura complexa a procesului de rupere/coalescenta care au loc in sisteme de suspensie. Figura 2 prezinta procesul in care nu poate fi preventa coliziunea unei picaturi si nici ruperea sa. Se mai poate observa ca la diferite viteze de agitare s-au obtinut particule aproape polidisperse avand dimensiuni diferite.

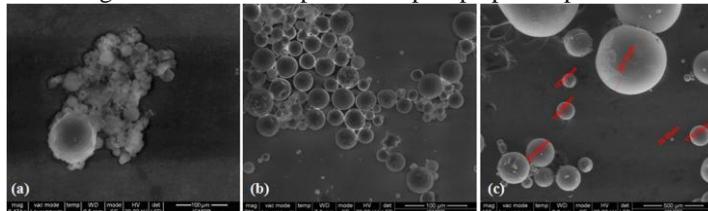

Fig. 2. Efectul vitezei de agitare asupra dimensiunii particulelor: (a) 210 rpm, (b) 420 rpm si (c) 900 rpm.

Efectul stabilizatorului de suspensie Morfologia (co) polimerilor reticulati rezultati este determinata de tipul agentului de suspensie folosit, deoarece el protejeaza picaturile impotriva coliziunii in timpul polimerizarii. De-a lungul intregului proces de polimerizare cele doua faze, organica si apa, raman separate. Polimerizarea are loc in picaturile suspendate care actioneaza ca niste micro reactori izolati. Ca stabilizator s-a folosit alcoolul polivinilic (PVA) cu doua grade de hidrolizare, 98 si 88 %, si un grad mediu de polimerizare de 14650 (pentru 98 %) si 50000 si 88000 pentru PVA 88 % .

Rezultatele evidenteaza ca PVA cu cea mai mare masa moleculara si hidrolizata parcial (Mw=88000, 88%) este cel mai bun agent de suspensie, in timp ce PVA cu cea mai mica masa moleculara si cel mai ridicat grad de hidroliza (Mw=14650, 98%) conduce la sisteme instabile. Doua aspecte pot fi mentionate: (1) CPI are un pronuntat caracter hidrofob datorita secentelor aliciclice nepolare si a legaturile 6F din structura lantului polimeric, si (2) PVA, prin caracterul sau hidrofilic ajusteaza dimensiunea particulelor de polimer prin pozitionarea sa la suprafata, in afara picaturilor de monomer rezultate. Variind gradul de hidroliza se poate altera hidrofobicitatea PVA si, implicit, conformata si activitatea de suprafata la interfata monomer-apa. Un grad ridicat de hidroliza implica o crestere a fenomenului hidrofilic, moleculele de PVA nu se adsorb suficient de puternic la interfata monomer-apa pentru a forma un film legat si a inhiba coalescenta picaturilor. Apare o descrestere a stabilitatii suspensiei si tendinta de crestere a dimensiunii medii a picaturilor. In contrast, PVA moderat hidrolizat, cu o suprafata mult mai activa la interfata picaturii, creste stabilitatea sistemului, modifica dimensiunea picaturii la o valoare cat mai mica prin schimbarea tensiunii interfaciale care afecteaza rata de rupere/coalescenta a picaturii (Fig. 3).

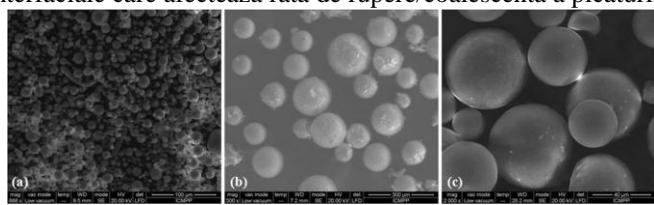

Fig. 3. Efectele masei moleculare a PVA si a gradului de hidroliza asupra dimensiunii particulelor PVA

Experimentele demonstreaza ca pentru un raport apa/ faza organica de 10/1 si o cantitate de solvent slab in amestecul de diluanti intre 40-50 wt% s-au obtinut perle sferice regulate.

Ca o concluzie, chiar daca speciile de PVA cu masa moleculara mica sunt agenti cu suprafata mai activa (fiind predispuze la o actiune mult mai puternica in comparatie cu cele cu masa moleculara mare) gradul de hidroliza pare a fi un factor important pentru balanta de absorbtie a PVA la interfata monomer-apa si, implicit, pentru stabilizarea sistemului discutat. O parte din solvent "rau" in exteriorul acestui domeniu determina aglomerarea particulelor. Insa aglomeratele s-au format si pentru concentratii mici de CaCl_2 (4 wt.%) in faza apoasa, in timp ce deasupra acestei valori a fost inregistrata o descrestere graduala a dimensiunii particulelor. Valorilor dimensiunii minime pentru o concentratie de 12 wt% a fost observata.

Factori care influenteaza morfologia perelor de polimer rezultati

Efectul diluantilor si a agentului de reticulare Structurile poroase incep sa se formeze atunci cand cantitatea de diluant si agentul de reticulare depasesc o valoare critica. Morfologia polimerului rezultat (studiata pe probe cu rezistenta mecanica, spalate si uscate), a fost investigata in functie de: * calitatea diluantului ce formeaza pori (BzOH/NMP si BzOH/Dx) si de * rapoartele molare ale agentilor de reticulare constituenti in amestecul de reactie (CPI/BMI: 50/50, 60/40, 65/35, 70/30 si 75/25).

Raportul dintre diluant (D) si monomeri (M) a fost in mod constant egal cu 10:1 (ml/g), iar ceilalți parametrii au fost menținuti neschimbuti. În timpul polimerizării în suspensie formarea porilor s-a facut în prezența unui porogen adecvat (în mod obisnuit numit diluant, în mediul inert, etc) care produce separare de fază în timpul procesului de polimerizare. Calitatea solventului utilizat ca porogen depinde de calitatea termodinamica (afinitatea), exprimată ca relație între solvent și solute (parametru de solubilitate). Structura de rețea poroasă este determinată de cantitatea de coreactanți și

interactiunea polimer-solvent in reactia de amestec. Formarea structurii poate fi explicata prin diferențele dintre parametrii de interactiune intre solvent si polimer. Teoria parametrului de solubilitate Hildebrand este extrem de utila in prezicerea caracteristicile fizice ale polimerilor reticulati. Functie de valorile parametrului de solubilitate (δ) pentru diluanti si componentii de reactie si in concordanta cu aceasta teorie, BzOH poate actiona ca un solvent bun datorita proprietatilor termodinamice aproape similare cu a compusilor reticulati, spre deosebire de ceilalti doi solventi, NMP si Dx, care se comporta ca solventi slabii. Rezultatele arata ca numai amestecurile diluantilor care contin BzOH asigura formarea perelor polimerice poroase cu rezistenta mecanica. Atat, NMP si respectiv Dx, utilizati singuri ca porogeni au generat structuri poroase incoerente, separarea de faza fiind mult prea devreme; BzOH folosit singur ca porogen conduce la retele poroase fara rezistenta mecanica (posibil datorita unui foarte mare numar de pori interconectati). Figura 4 prezinta imagini SEM detaliu in fractura pentru structura interna a doua probe cu aceeasi componitie chimica sintetizata cu medii porogene diferite. Se remarcă efectul porogen a solventului termo-dinamic bun care genereaza structuri fine, cu o arie mare a suprafetei specifice si dimensiuni mici ale porilor (Fig 4a), ca urmare a faptului ca polimerul ramane complet solvatat in sistemul de reactie pana la un grad de conversie ridicat.

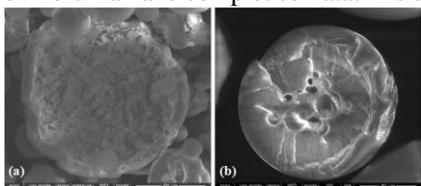

Fig. 4. SEM a unei perle in fractura continand 50% BMI: a in BzOH/NMP: 60/40; b in BzOH/Dx: 60/40

Fig. 4b prezinta o structura poroasa mai aspra, cu o arie a suprafetei mai mica si un volum mare al porilor, care reprezinta de fapt efectul de porogen al solventului slab, reflectand incompatibilitatea dintre moleculele sale si segmentele de retea ale polimerului rezultat.

1.2. Caracterizarea copoliimidelor micro- si nano-structurate: dimensiunile nanoparticulelor, stabilitatea termica (ATG, DSC), aria suprafetei specifice, investigarea morfologiei (SEM, AFM, EDAX)

Cu scopul de a investiga influenta variatiei valorii parametrului δ asupra morfologiei, au fost sintetizate trei serii de polimeri porosi folosind doua perechi de diluanti. S-au obtinut matrici cu diferite caracteristici morfologice, prin schimbarea calitatii si a raportului componentilor in amestecul de solventi (vezi **Tabelul 2**, urmator).

Tabelul 2. Reteta folosita in sistemele de reactie pentru a prepara probele

Seria	BMI (%)					BzOH (X ₁)	NMP (X ₂)	Dx. (X ₂)	[*] δ_{mix} (MPa ^{1/2})	
	5	30	35	40	50					
Cod proba	I	1	2	3	4	5	0.6	0.4	-	23.45
	II	6	7	8	9	10	0.5	0.5	-	23.37
	III	11	12	13	14	15	0.6	-	0.4	22.64

Dimensiunea particulelor. Considerand natura polinesaturata a CPI si accesibilitatea sterica a legaturilor duble in interiorul lantului macromolecular in raport cu moleculele mici, a fost folosita o cantitate considerabila de peroxid de benzoil (BOP) in comparatie cu polimerizarea radicalica conventionala, fapt care a permis crearea mai multor centri de reactie si o rata crescuta de polimerizare. Reactiile au avut loc in regim isotermic la 90 °C, 20 h.

Valoarea temperaturii a fost selectata pentru a asigura o rata mare de descompunere a initiatorului si o putere de solvatare ridicata a diluantilor, efecte care au afectat dimensiunea part. ca rezultat al cresterii ratei de polimerizare.

Tabelul 3. Efectul stabilizatorului si a initiatorului asupra randamentului si a dimensiunii perelor reticulate

Factor	Stabilizator ^{a)}			Initiator ^{b)}				
	Calitate	M _w PAV		BOP				
		14650	50000	88000				
Cantitate (%)			1.5 % PAV + 12 % Ca Cl ₂		1.4	2	3	4
Randament (%)		66	73	78	52	57	64	69
*Dimens. part. µm		5-60	35-500	20-200				73
							30 – 700	

^{a)} Sistem de polimerizare : reticulant (BMI) 30%, initiator (BOP) 5%; ^{b)} Sistem de polimerizare: reticulant (BMI) 30%, system de stabilizare (1.5%PAV + 12%CaCl₂) ; PAV: M_w 50000, 88% grad de hidroliza

Comportamentul termic. Cu scopul de a evidenția modificările structurale care au loc in procesul de incalzire s-a studiat prin analize termogravimetrice (TGA) si calorimetrie diferențială (DSC) comportamentul termic al microperelor reticulate CPI/BMI sintetizate.

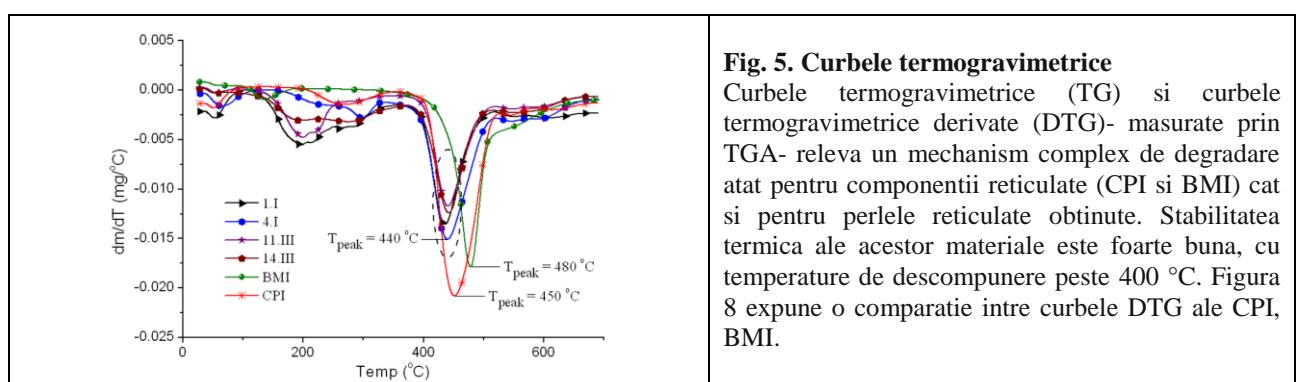
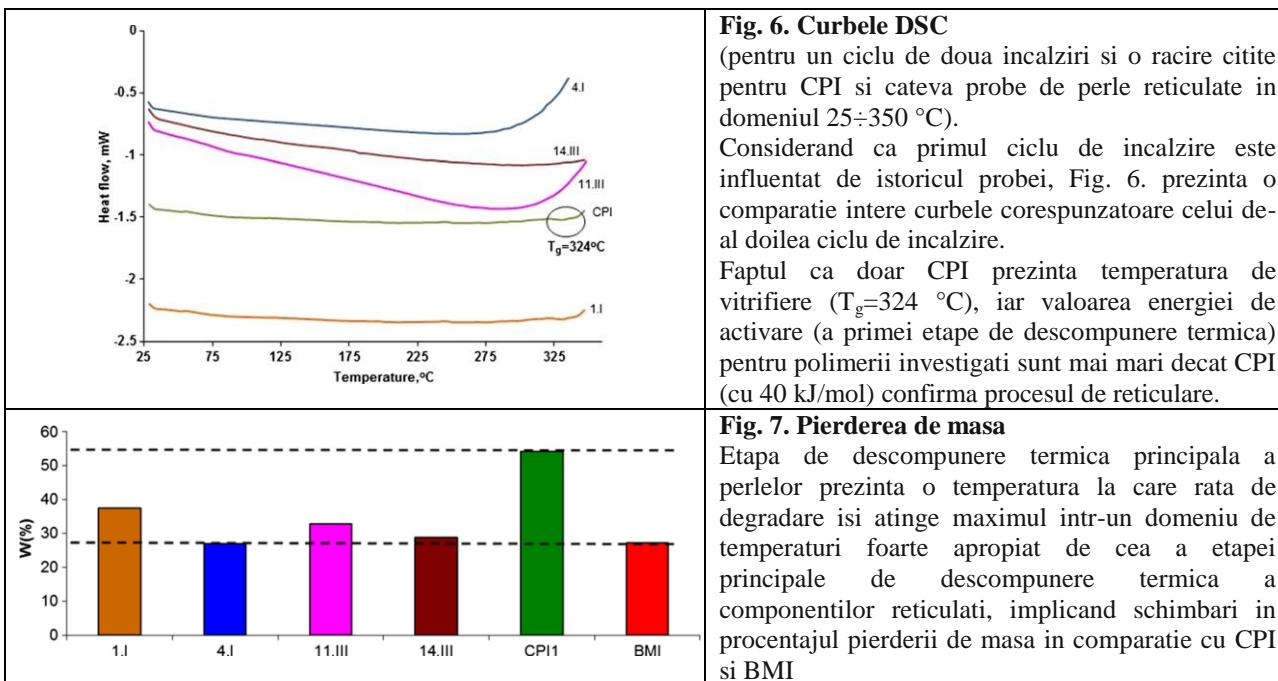

Fig. 5. Curvele termogravimetric

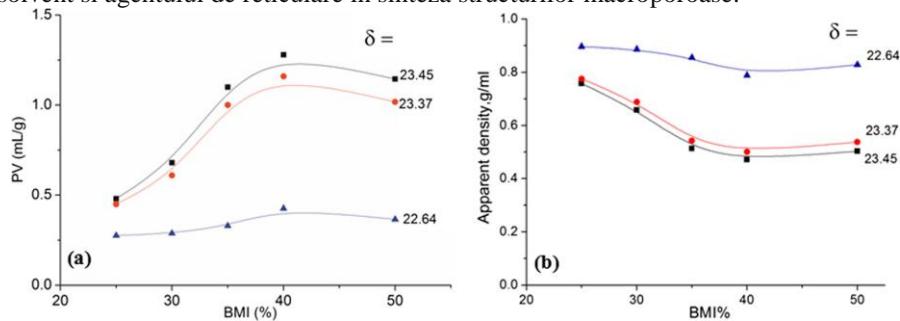
Curvele termogravimetric (TG) si curvele termogravimetric derive (DTG)- masurate prin TGA- releva un mechanism complex de degradare atat pentru componentii reticulate (CPI si BMI) cat si pentru perlele reticulate obtinute. Stabilitatea termica ale acestor materiale este foarte buna, cu temperature de descompunere peste 400 °C. Figura 8 expune o comparatie intre curvele DTG ale CPI, BMI.

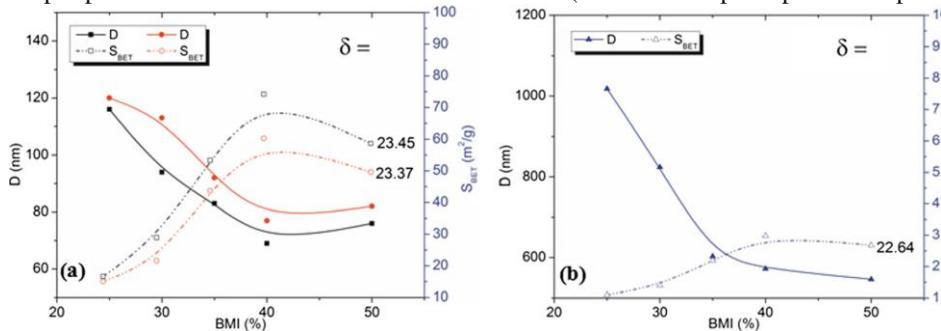
(Co) polimerii reticulați rezultă prezintă diferențe morfologice funcție de porogen folosit (implicit de puterea sa de solvatare) și de continutul de reticulăr în amestecul de reacție. Luând în considerație parametrul de solubilitate δ ca factor de bază în formarea morfologiei poroase, exprimarea grafică a rezultatelor experimentale pentru diferite grade de reticulare arată dependență dintre acești parametri de sintetiză și caracteristicile morfologice ale polimerilor obținuti.

Aria suprafetei specifice și dimensiunea medie a porilor.

Variatia ariei suprafatei specifice pentru același grad de reticulare indică valori maxime ale (co) polimerilor din seria I, sistem cu cea mai bună valoare a parametrului de solubilitate. Pentru concentrații de reticulant variante, același grad de diluție al monomerilor și aceeași calitate a diluantului, datele experimentale arată că volumul porilor și aria de suprafatei specifice cresc cu creșterea cantității de reticulant (BMI) către un anumit prag, de aproape 40% (după care, aceste caracteristici descrez). Densitatea aparentă scade simultan până la aceeași concentrație de 40% BMI (Fig. 8). Rezultatele obținute sunt în concordanță cu datele din literatura care confirmă prezența unui prag asociat continutului de solvent și agentului de reticulare în sinteza structurilor macroporoase.

Dimensiunea medie a porilor se schimbă de la porii mici la porii mari funcție de valoarea parametrului de solubilitate (i.e. variația calității și/sau cantității diluantelor în amestec, seria I-III) astă cum arată forma curbelor din Fig. 9a,b. (Co) polimeri macroporosi cu pori relativ mici, ai caror dimensiuni medii se încadrează între 0.069–0.120 μm au fost obținuti pentru amestecul BzOH/NMP utilizat ca mediu inert (serile I și II). Diferente remarcabile referitoare la caracteristicile morfologice ale perelor din seria III în contrast cu serile I și II ar putea fi asociate cu influența calității solventului slab asupra puterii de solvatare a amestecului de diluantă (Dx fiind mai puțin polar comparativ cu NMP).

Investigarea morfoloiei (SEM, AFM, EDAX) Schimbarile morfologice ale microperlelor au fost evidențiate prin AFM și SEM. Imaginele AFM au fost procesate de corecție în plan pentru a obține o acuratețe mai bună. Pentru o comparație corectă a rugozității suprafetei, parametrul de rugozitate a fost determinat ca raportul dintre aria de suprafată reală și aria de suprafată geometrică. SEM. Analizând rezultatele, se observă foarte clar structurile poroase ale acestor materiale.

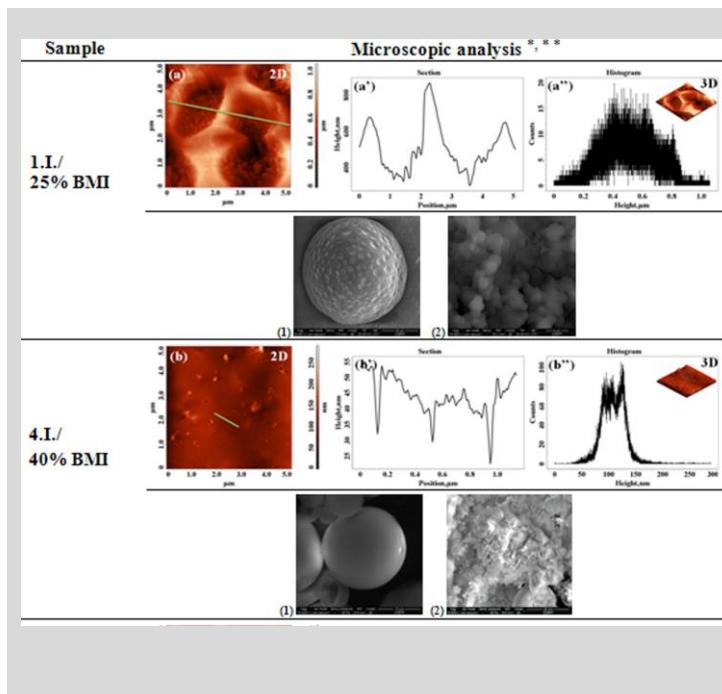

Figura 10. Imagini topografice AFM 2D (a,b), profilul în secțiune luat de-a lungul liniei din imaginile 2D (a', b') și histogramele topografice cu imaginile 3D (a'',b'') ca figura a suprafetelor de microperle reticulare a probelor nr.1.I și 4.I; imagini SEM : (1) suprafata externa a perlei; (2) structura internă.

Analizele AFM confirmă mecanismul de formare a copolimerilor reticulați, propus pentru prima dată de Kun si Kunin fiind dezvoltat de Dusek ca (1) producerea și aglomerarea microsferelor de gel foarte reticulate, (2) legarea împreună cu aglomeratele și fixarea structurii matricei. În contextul actual, porozitatea perelor este rezultatul separării de fază care are loc în timpul polimerizării în prezența porogenului.

Concluzie. Prezenta cercetare deschide perspective pentru studii privind modificarea chimică a ariei suprafetei *microparticulelor (suprafata internă și externă)* astfel încât, un număr mare de grupuri imidice să fie active și să devină locuri de prindere pentru diferite molecule functionale.

Lucrari aparute in reviste cu factor de impact:

1.New polyimide-based porous crosslinked beads by suspension polymerization: physical and chemical factors affecting their morphology; C. Hulubei, C D Vlad, I Stoica, D Popovici, G Lisa, S L Nica, I A Barzic, [J Polym Res. 21\(9\), 2014.](#)
DOI:10.1007/s10965-014-0514-4

Participari la manifestari științifice:

Conferinte, comunicari:

New materials based on polyimides containing alicyclic units; C.Hulubei, D.Popovici, C. D. Vlad,I. Stoica, M. Bruma, S. Ioan; THE 2nd CEEPN WORKSHOP ON POLYMER SCIENCE : Iasi, , ICMPP; 24-25.10. 2014:
<http://www.icmpp.ro/events/conferences/ps2014.html>

Biomaterials based on partial cycloaliphatic polyimides with enhanced antimicrobial properties; D Popovici, C Hulubei, M Afiori, S Ioan, D S Vasilescu, S Dunca; Conferinta Nationala de Chimie, Calimanesti Caciulata 01 – 03.10 2014

Postere

Morphological surface features impact on cytocompatibility of an epilon-based polyimide film; I Stoica, A I Barzic, M Butnaru, C Hulubei; 6th International Conference “Biomaterials, Tissue Engineering & Medical Devices” BiomMedD’2014, on September 17-20, 2014.

Structural, magnetic, electrical and humidity sensing characteristics of polyimide/iron oxide composites; S L Nica, V Nica, D Popovici, C V Grigoraș, C D Varganici, C Hulubei, S Ioan; Conferinta Nationala de Chimie, Calimanesti Caciulata 01 – 03.10 2014

Improve the antimicrobial activity of partially cycloaliphatic co-polyimide films by plasma treatment; D Popovici, C Hulubei, A I Barzic, S Ioan, D S Vasilescu, S Dunca; THE 2nd CEEPN WORKSHOP ON POLYMER SCIENCE : Iasi, ICMPP; 24-25.10.2014 <http://www.icmpp.ro/events/conferences/ps2014.html>

Thermal behavior of semiaromatic polyimides; C D Varganici, D Rosu, C Barbu-Mic, L Rosu, D Popovici, C Hulubei, B C Simionescu; THE 2nd CEEPN WORKSHOP ON POLYMER SCIENCE : Iasi, ICMPP; 24-25.10.2014:

The synthesis and characterization of hybrid organic/inorganic composites polyimide/iron oxide ($\text{Fe}_3\text{O}_4/\gamma\text{-Fe}_2\text{O}_3$); S L Nica, V. Nica, C Hulubei, S Ioan; Innovative Materials and Processes 2nd International Conference on Chemical Engineering, România, Iași, 05-08 November 2014

Porous microspheres and transparent materials based on partially alicyclic copolyimides; C Hulubei, C D Vlad, I Stoica, D Popovici, G Lisa, S L Nica, A I Barzic, S Ioan; Innovative Materials and Processes 2nd International Conference on Chemical Engineering, România, Iași, 05-08 November 2014

<http://www.icmpp.ro/events/conferences/ps2014.html>

Brevet OSIM: Procedeu de sinteză a unor materiale poliimidice transparente și flexibile; C Hulubei, D Popovici, M Bruma.
Cerere de Brevet Nr. A/00864/17.11.2014

Director proiect,

S. Ioan